

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΜΕ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ

- Ευέλικτη οργάνωση διδασκαλίας
- Ανατροφοδότηση για την αξιολόγηση των μαθητών/-τριών
- Θέματα που αφορούν τα μαθήματα της ειδικότητας

Οδηγίες για ευέλικτη οργάνωση της διδασκαλίας

- **ΤΡΙΠΤΥΧΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**

- Α. ΠΛΑΙΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

- Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ

- Γ. ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ – ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Οδηγίες για ευέλικτη οργάνωση της διδασκαλίας

- Πλαίσια Μάθησης

Είναι αναρτημένα στη σελίδα του κάθε αντικειμένου και καθορίζουν το τι θα διδαχθεί και θα εξεταστεί στο κάθε Τετράμηνο.

- Προγραμματισμοί

Με βάση το τι έχει καθοριστεί στα Πλαίσια Μάθησης ανατρέχουμε συστηματικά στους Προγραμματισμούς.

- Δείκτες Επιτυχίας – Δείκτες Επάρκειας

Ειδικότερα στηρίζομαστε στους Δείκτες, οι οποίοι επικεντρώνονται σε συγκεκριμένους άξονες καθώς και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων.

Οδηγίες για ευέλικτη οργάνωση της διδασκαλίας

❖ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

- Σωστός Προγραμματισμός – Αποτελεσματική Διδασκαλία
- Καλή οργάνωση του μαθήματος. Το μάθημα να είναι καλά δομημένο (εισαγωγή, ανάπτυξη, κατάληξη).
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων. Παρουσιάζουμε με σαφήνεια στρατηγικές και μεθόδους, που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι μαθητές/-τριες για την επίλυση διάφορων προβλημάτων.
- Προσεγμένη επιλογή και ποικιλία δραστηριοτήτων, με βάση τις ανάγκες των μαθητών/-τριών. Διαφοροποίηση διδασκαλίας.
- Σωστή αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου.
- Η επανάληψη δεν λειτουργεί απλώς στο πλαίσιο της ανάκλησης γνώσεων αλλά και ως γεφύρωμα για τη μετάδοση νέας γνώσης.
- Συντρέχουσα Αξιολόγηση

➤ Ποιότητα διδασκαλίας

Οδηγίες για ευέλικτη οργάνωση της διδασκαλίας

❖ Ρόλος συντονιστή/-τριας Β.Δ.

- Συντονίζει τους/τις διδάσκοντες/-ουσες για την εύρυθμη προώθηση και υλοποίηση των Δεικτών.
- Μεριμνά για την ορθή αξιοποίηση του διδακτικού χρόνου και ενεργεί προς την κατεύθυνση της μη απώλειας διδακτικού χρόνου.

Οδηγίες για ευέλικτη οργάνωση της διδασκαλίας

- ❖ Ρόλος συντονιστή/-τριας Β.Δ.
 - Στηρίζει και καθοδηγεί τους/τις νέους/-ες συναδέλφους για την υλοποίηση όλων των διδακτικών στόχων.
 - Αξιοποιεί τους συντονισμούς για ανατροφοδότηση και επίλυση τυχόν προβλημάτων σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία και την αποτελεσματική υλοποίηση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας.

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Διδάσκονται θεματικοί κύκλοι και όχι πτυχές.

Για την Παραγωγή Γραπτού Επικοινωνιακού Λόγου διδάσκονται δύο (2) θεματικές ενότητες κάθε τετράμηνο. Συνεπώς, γίνεται διδασκαλία θεματικών κύκλων, χωρίς την αποκλειστική επιμονή σε συγκεκριμένες πτυχές τους. Πρόκειται για παραγωγή λόγου, όχι για παραδοσιακού τύπου έκθεση.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Το κείμενο που θα παραγάγει ο/η μαθητής/-τρια κατά την παραγωγή λόγου είναι πλαισιωμένο και η βάση του, ενδεχομένως και η αφορμήσή του, εδράζεται σε κείμενο/-α.

Σε όλο τον θεματικό κύκλο η αναφορά –στα σημεία που γίνεται λόγος για απλή αναφορά– πρέπει να διδαχθεί, ωστόσο δεν θα εξεταστεί η συγκεκριμένη πτυχή. Η διδασκαλία της είναι απαραίτητη για να ενταχθεί το μέρος στο όλο (π.χ. Ενωμένη Ευρώπη και Ευρωπαίοι πολίτες).

Διευκρίνιση:

Κατά τη διδασκαλία των θεματικών ενοτήτων/ κειμενικών ειδών/
Μορφοσυντακτικών φαινομένων, ο/η εκπαιδευτικός, όπου κρίνει ότι είναι
αναγκαίο, μπορεί:

Να αξιοποιεί κείμενα του σχολικού
εγχειριδίου που ανταποκρίνονται στα πιο
πάνω, σύμφωνα με τα πλαίσια μάθησης.

Να αξιοποιεί δικά του/της κείμενα
ή/και δικές του/της δραστηριότητες,
προσαρμόζοντας το υλικό αυτό στη
Θεματική Ενότητα που επεξεργάζεται.

Άξονες στην Παραγωγή Γραπτού Λόγου στο Εξεταστικό Δοκίμιο

Οι συγκεκριμένοι άξονες στο θέμα της Παραγωγής γραπτού επικοινωνιακού λόγου στις κεντρικές εξετάσεις (μονάδες 40) **προδιαγράφονται**, επεξηγούνται, αναπτύσσονται και παρουσιάζονται στο Α' Μέρος του γραπτού, στα δύο αδίδακτα κείμενα που προηγούνται.

Οι μαθητές/-τριες έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν, αλλά και να εμπνευστούν από τους συγκεκριμένους άξονες, προτού προχωρήσουν στο δικό τους γραπτό κείμενο. (όχι απλή αντιγραφή)

Ο/Η εκπαιδευτικός διδάσκει τα μορφοσυντακτικά φαινόμενα στο πλαίσιο των κειμένων που έχει επιλέξει για κάθε θεματική ενότητα (όχι αποπλαισιωμένες ασκήσεις)

Η διδασκαλία των γραμματικών φαινομένων δεν γίνεται ερήμην του περιεχομένου

Συνεπώς οι μαθητές/-τριες αναγνωρίζουν τον τρόπο με τον οποίο συγκεκριμένα μορφοσυντακτικά φαινόμενα οικοδομούν νοήματα και διαμορφώνουν ειδικότερα το ύφος σε συγκεκριμένα κειμενικά είδη.

Επισημάνσεις:

- Γενικά, όπου στα πλαίσια μάθησης σημειώνεται διδασκαλία με απλή αναφορά, για παράδειγμα σε μορφοσυντακτικά φαινόμενα, να μην θεωρείται «αφαιρετέα ύλη» και δεν την «προσπερνούμε». Διδάσκεται ως «γέφυρα» αφού είναι απαραίτητη η γνώση αυτή (άσχετα αν δεν εξετάζεται αυτή καθαυτή) για τα άλλα που (και) θα διδαχθούν και θα εξεταστούν.

Επισημάνσεις

- Αναπόφευκτα, τα γραπτά κείμενα που διδάσκονται οι μαθητές/-τριες σε ποικίλα κειμενικά είδη, δεν ανήκουν αμιγώς σε έναν κειμενικό τύπο, αλλά ενσωματώνουν Περιγραφή, Αφήγηση ή/και Επιχειρηματολογία.
- Συνεπώς (και) στην παραγωγή γραπτών κειμένων είναι αδύνατον οι μαθητές/-τριες να απομονώσουν το περιεχόμενο σε έναν κειμενικό τύπο (αποκόπτοντάς το από τους υπόλοιπους.)
- Προτείνεται, ωστόσο, σύμφωνα με τα Π.Μ. έμφαση σε έναν κειμενικό τύπο για κάθε τάξη του Γυμνασίου, ο οποίος πλαισιώνεται από το θέμα, τον σκοπό και το ύφος της επικοινωνιακής περιστάσης, την κατάλληλη δομή (οργάνωση) του κειμένου, την καταλληλότητα του λεξιλογίου κ.ά.

Δειγματικό
Εξεταστικό
Δοκίμιο
κεντρικών
εξετάσεων
τετραμήνων

- ➔ Προτείνονται ασκήσεις που εξετάζουν την κατανόηση του περιεχομένου και της μορφής, οι οποίες είναι ενδεικτικές και όχι δεσμευτικές!

Κεντρικές Εξετάσεις Τετραμήνων

Οδοδείκτη του/της εκπαιδευτικού αποτελούν τα Πλαίσια Μάθησης (τα οποία διευκρινίζονται και συγκεκριμενοποιούνται από τον αντίστοιχο προγραμματισμό)

Παράλληλα με τα Π. Μ., ο/η εκπαιδευτικός καθορίζει τη διδασκαλία του/της με βάση τους υφιστάμενους Δείκτες Επάρκειας και Επιτυχίας τους οποίους προσαρμόζει, σύμφωνα με την ύλη που περιλαμβάνεται στα Π.Μ.

Ομάδα Αναλυτικού Προγράμματος Νέας Ελληνικής Γλώσσας

- Δρ Σιμάκης Συμεού, Υπεύθυνος ΕΜΕ ΟΑΠ ΝΕ Γλώσσας, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
- Χρυσούλα Αλεξάνδρου, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
- Δρ Ανδρέας Σοφόκλης, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
- Ευτυχία Γεωργίου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
- Μύρια Σταύρου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ΘΕΜΑΤΑ

- ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗ/ΣΥΝΑΝΑΓΝΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
- ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ
- ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΣΥΝΕΞΕΤΑΣΗ / ΣΥΝΑΝΑΓΝΩΣΗ

- Δεν υπάρχει ένας και μοναδικός τρόπος προσέγγισης των συνεξεταζόμενων κειμένων. Αυτός εξαρτάται από τα ίδια τα κείμενα και τις επιλογές του/της εκπαιδευτικού.
- Σε καμία περίπτωση δεν γίνεται εξονυχιστική ανάλυση του συνεξεταζόμενου κειμένου, αλλά επιλέγονται συγκεκριμένοι δείκτες σε συνάρτηση με αυστηρά προκαθορισμένους άξονες συνανάγνωσης/συνεξέτασης
- Υπάρχουν βασικά κριτήρια επιλογής του συνεξεταζόμενου κειμένου. Το κείμενο προς συνεξέταση θα πρέπει να:
 - είναι εύληπτο στους/στις μαθητές/-τριες
 - είναι σχετικά μικρής έκτασης
 - συνομιλεί με το πυρηνικό κείμενο ως προς συγκεκριμένους δείκτες

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Οι διδακτικές προτάσεις / τα διδακτικά σενάρια είναι καλό να αξιοποιούνται από τον/την εκπαιδευτικό. Σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν υλικό που θα πρέπει να δίνεται αυτούσιο στους/στις μαθητές/μαθήτριες. Διευκρινίζεται, επίσης, ότι δεν είναι δεσμευτικό για τη διδασκαλία, π.χ. ως προς τα συνεξεταζόμενα κείμενα ή τις ασκήσεις.
- Τα δειγματικά εξεταστικά δοκίμια είναι **ενδεικτικά κι όχι δεσμευτικά**. Αυτό που πρέπει να τηρείται αυστηρά είναι οι **οδηγίες δόμησης του εξεταστικού δοκιμίου**.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Υπενθυμίζονται οι συνάδελφοι ότι θα πρέπει να αξιοποιήσουν τον διδακτικό χρόνο για τη Λέσχη Ανάγνωσης, έτσι όπως έχει καθοριστεί στα Πλαίσια Μάθησης (8 περίοδοι).
- Αναμένεται ανατροφοδότηση εκ μέρους των εκπαιδευτικών σχετικά με τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου.
- Παροτρύνονται οι συνάδελφοι όπως αποστείλουν υλικό, όταν κρίνουν ότι αυτό είναι ιδιαίτερα αξιόλογο.
- Το υλικό θα υποβληθεί μέσω συνδέσμου που στάλθηκε στις σχολικές μονάδες στην αρχή της σχολικής χρονιάς.

ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Έχουν αποσταλεί ερωτηματολόγια σχετικά με τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου στη Μέση Εκπαίδευση.

α) Έρευνα αναγνωστικής στάσης/ συμπεριφοράς των μαθητών/-τριών Μέσης Εκπαίδευσης

Σύνδεσμος: <https://forms.office.com/e/yXDBirXw4v>

(β) Απόψεις των φιλολόγων για τη διδασκαλία του λογοτεχνικού βιβλίου στη Μέση Εκπαίδευση

Σύνδεσμος: <https://forms.office.com/e/LuU0LnEHcV>

Παροτρύνονται οι συνάδελφοι, καθώς και οι μαθητές/-τριες να συμπληρώσουν τα σχετικά ερωτηματολόγια. Προτείνεται όπως το ερωτηματολόγιο που αφορά τους/τις μαθητές/-τριες συμπληρωθεί, αφού πρώτα ανεβεί ο σχετικός σύνδεσμος στο TEAMS.

- Η διαδικτυακή επιμόρφωση των φιλολόγων συνεχίζεται. Απομένουν δύο διαλέξεις. Κατά τη διάρκεια της τελευταίας διάλεξης θα αναρτηθεί ένα ερωτηματολόγιο, που προτρέπονται οι συνάδελφοι να συμπληρώσουν.

Χρήσιμο υποστηρικτικό υλικό

- Διδακτικά σενάρια

<https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/didaktika-senaria>

- Λογοτεχνικός Γραμματισμός

<https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/logotechnikos-grammatismos>

- Λεξικό Λογοτεχνικών όρων

<https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/logotechnikos-grammatismos>

- Προαιρετικά σεμινάρια

<https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/epimorfosi/proaiaretika-seminaria-pi>

- Αξιολόγηση

<https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Ομάδα Αναλυτικών Προγραμμάτων Λογοτεχνίας

Θεοδόσης Πυλαρινός, Ομότιμος Καθηγητής Λογοτεχνίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου (Επιστημονικός Συνεργάτης Ο.Α.Π.)

Δρ Λεωνίδα Γαλάζης, Ε.Μ.Ε. lgalazis@schools.ac.cy, 22800895 (Υπεύθυνος Ο.Α.Π.)

Χρυσούλα Αλεξάνδρου, Ε.Μ.Ε., chalexandrou@schools.ac.cy, 22809576 (Συνυπεύθυνη)

Δρ Χλόη Δημητρίου, Ε.Μ.Ε., chdimitriou2@schools.ac.cy, 25820881 (Συνυπεύθυνη)

Ευτυχία Γεωργίου, Σύμβουλος, efgeorgiou@schools.ac.cy, 22806332

Ζήνα Πολυκάρπου Σύμβουλος, zpolykarpou@schools.ac.cy, 22806332

Δρ Σαλώμη Χατζηνεοφύτου, Λειτουργός Α.Π. Π.Ι., hadjineophytou.s@cyearn.pi.ac.cy, 25305388

Ηλεκτρονική διεύθυνση Ο.Α.Π. Λογοτεχνίας: dme-logotechnia@schools.ac.cy

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
Σχολική Χρονιά
2022-2023

Ιστορία

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

A.

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΑ
ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ**

-

**ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ
ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1
(Τετράμηνο Β')

Η ανάπτυξη των ελληνικών πόλεων-κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων
Ο Β' Ελληνικός Αποικισμός

2

1. Να περιγράψουν τον θεσμό της πόλης-κράτους και να κατανοούν τη σημασία του στην ανάπτυξη του ελληνικού κόσμου.* (Γ, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ)
2. Να εντοπίζουν στον χάρτη τις σημαντικότερες πόλεις-κράτη που αναδύονται αυτήν την περίοδο.** (Β, Ε, ΣΤ, Ζ)
3. Να περιγράψουν την εξέλιξη των πολιτευμάτων στην αρχαία Ελλάδα.**** (Α, Β, Δ, ΣΤ, Ζ)
4. Να σχολιάζουν τα αίτια της αποικιακής εξάπλωσης των Ελλήνων στη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο (Β' Ελληνικός Αποικισμός). *****/***** (Β, Δ, ΣΤ, Ζ)

1. Βασικά χαρακτηριστικά της πόλης-κράτους (άστυ, ακρόπολη, αγορά, ύπαιθρος χώρα), οπλιτική φάλαγγα

2. Σπάρτη, Αθήνα, Κόρινθος, ιωνικές πόλεις κ.ά. (αξιοποίηση χάρτη)

3. Βασιλεία, αριστοκρατία, ολιγαρχία, τυραννίδα, δημοκρατία

4. Β' Ελληνικός Αποικισμός, οικονομικά και πολιτικά αίτια

Θέματα για δημιουργικές εργασίες:

- Καταγραφή πιθανών δυσκολιών/προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι Έλληνες στη δημιουργία των αποικιών.
- Κατάρτιση πίνακα και παρουσίαση σε σύγχρονο χάρτη της Μεσογείου και του Εύξεινου Πόντου των κυριότερων ελληνικών πόλεων που επιβιώνουν από τον Β' Ελληνικό Αποικισμό.
- Προβληματισμός και συζήτηση για το φαινόμενο των μεταναστεύσεων στη σύγχρονη εποχή, τα αίτια που διαχρονικά ωθούν τους ανθρώπους σε αναζήτηση νέας πατρίδας και τις συνέπειες στη ζωή τους (οι μαθητές/τριες μπορούν να επικεντρωθούν στις προεκτάσεις του φαινομένου στην πατρίδα τους).
- Συζήτηση για την ανάγκη των ξενιτεμένων ανθρώπων να διατηρούν στενούς δεσμούς με την πατρίδα τους.
- Κατασκευή γραφικής απεικόνισης μίας πόλης-κράτους (πόλη, ακρόπολη, ναοί, δημόσια κτήρια, αγορά, κατοικίες, αγροτική περιοχή, οικισμοί/χωριά, διπλή οχύρωση).

. Για τη διδασκαλία του πρώτου δείκτη επιτυχίας-επάρκειας ΠΡΕΠΕΙ να γίνει χρήση του υλικού για αξιοποίηση: «Πόλη-Κράτος» (ppt).

Για τη διδασκαλία του δείκτη 3 (να περιγράψουν συνοπτικά την εξέλιξη των πολιτευμάτων στην αρχαία Ελλάδα) ΠΡΕΠΕΙ να αξιοποιηθεί το ηχητικό υλικό της διάλεξης «Η Εξέλιξη του πολιτεύματος στην Αρχαία Ελλάδα», στα πλαίσια της σειράς *Μίλα μου Ιστορικά για το Γυμνάσιο* (<https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/draseis/milamou-istorika>) και το πρόσθετο υλικό (ppt και φύλλο δραστηριοτήτων) για την ίδια ενότητα.

Αρχαϊκή Εποχή		
Το κράτος της Σπάρτης		01/02/2023
Η εξέλιξη των πολιτευμάτων στην αρχαία Ελλάδα		01/02/2023
Η ανάπτυξη των ελληνικών πόλεων κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων - Ο Β' Ελληνικός Αποικισμός - Παρουσίαση		23/01/2023
Η ανάπτυξη των ελληνικών πόλεων κρατών και η εξέλιξη των πολιτευμάτων - Ο Β' Ελληνικός Αποικισμός		23/01/2023
Πόλη-Κράτος		07/09/2022
Ο Β' Ελληνικός Αποικισμός, 8ος αι. - 6ος αι. π.Χ.		16/12/2015
Περσικοί πόλεμοι - παρουσίαση		12/12/2022
Περσικοί πόλεμοι		12/12/2022
Ο πολιτισμός της Αρχαϊκής Εποχής		07/09/2022
Η τέχνη της Αρχαϊκής Εποχής στην Ελλάδα και την Κύπρο: Γλυπτική - Κεραμική, 7ος και 6ος αιώνας π.Χ.		13/02/2017

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2
(Τετράμηνο Β')

ΟΙ ΚΟΜΝΗΝΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΓΙΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ (1081 – 1185)
Η ΕΝΕΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

<p>5</p>	<p>1. Να περιγράψουν την εσωτερική και εξωτερική πολιτική των Κομνηνών και να αποτιμούν την προσπάθειά τους για ανασυγκρότηση της Αυτοκρατορίας.*/** (Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ)</p> <p>2. Να αποτιμούν τις μακροπρόθεσμες πολιτικές και οικονομικές συνέπειες της παραχώρησης εμπορικών προνομίων στους Βενετούς.*** (Β, Δ, Ε, ΣΤ, Ζ)</p>	<p>1. <u>Εσωτερική πολιτική των Κομνηνών</u> θεσμός της Πρόνοιας (σύγκριση με τον θεσμό των Θεμάτων), αποτίμηση του θεσμού της Πρόνοιας) <u>Εξωτερική πολιτική των Κομνηνών</u> ανάκτηση εδαφών στη Μ. Ασία, αποκατάσταση βυζαντινής κυριαρχίας στα Βαλκάνια, μάχη στο Μυριοκέφαλο και συνέπειες, αποτίμηση εξωτερικής πολιτικής των Κομνηνών (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>2. <u>Ενετική οικονομική διείσδυση</u> Χρυσόβουλο του 1082, παραχώρηση προνομίων, πολιτικές και οικονομικές συνέπειες της παραχώρησης προνομίων</p>	<p>Θέματα για δημιουργικές εργασίες:</p> <ul style="list-style-type: none">• Σχεδιασμός ή κατασκευή ενός βυζαντινού νομίσματος της εποχής των Κομνηνών.• Κατασκευή σταυρόλεξου με τους ιστορικούς όρους και τις ιστορικές προσωπικότητες της ενότητας.• Εκπόνηση μικρής εργασίας ή συζήτηση με θέμα: «Η συντριβή των Βυζαντινών από τους Σελτζούκους Τούρκους στο Ματζικέρτ και το Μυριοκέφαλο. Συσχετισμός και εξαγωγή συμπερασμάτων».• Συζήτηση με θέμα: «Παραδείγματα στην ιστορία παροχής ανταλλαγμάτων μεταξύ κρατών». <p>Θέματα για συνθετικές εργασίες (projects):</p> <ul style="list-style-type: none">- Ο θεσμός των Θεμάτων και ο θεσμός της Πρόνοιας: αντιπαραβολή και εξαγωγή συμπερασμάτων.	<p>Για τη διδασκαλία της παρούσας ενότητας ΠΡΕΠΕΙ να αξιοποιηθεί το ηχητικό υλικό της διάλεξης «Οι Κομνηνοί και η αναδιοργάνωση του Βυζαντίου», στα πλαίσια της σειράς <i>Μίλα μου Ιστορικά για το Γυμνάσιο</i> (https://istom.schools.ac.cy/index.php/el/draseis/mila-mou-istorika)</p> <p>* Προτείνεται η αξιοποίηση πρωτογενών / δευτερογενών πηγών (π.χ. Άννα Κομνηνή, Αλεξιάς, Ιωάννης Κίνναμος, <i>Επιτομή των κατορθωμάτων,</i></p>
-----------------	--	---	--	--

Β' Γυμνασίου

Θέμα	Αρχείο	Ημερομηνία
Η Κύπρος και οι Άραβες (Αραβικές Επιδρομές)	 	19/04/2022
Οι Σταυροφορίες και οι συνέπειές τους για το Βυζάντιο και την Ανατολική Μεσόγειο	 	19/10/2021
Η Εικονομαχία (8ος-9ος αιώνας)	 	06/05/2021
Ο Ηράκλειος και η Δυναστεία του (610-717 μ.Χ.)	 	26/04/2021
Ο Ιουστινιανός και το έργο του	 	26/03/2021
Οι Κομνηνοί και η αναδιοργάνωση του Βυζαντίου	 	16/01/2021
Από τη Ρώμη στη Νέα Ρώμη	 	11/11/2020

Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912 – 1913)

2

1. Να αναφέρουν τα αίτια, την αφορμή, τα βασικά γεγονότα και την έκβαση των Βαλκανικών Πολέμων (1912-1913). (Β, Δ, Ε, Ζ)
2. Να σχολιάζουν τη συμβολή των Κυπρίων στους Βαλκανικούς Πολέμους. (ΣΤ, Ζ)

1. Α' και Β' Βαλκανικός Πόλεμος: αίτια, αφορμή, στρατιωτικές συμμαχίες, αποτέλεσμα (Συνθήκη Λονδίνου, Συνθήκη Βουκουρεστίου – **μόνο ο διαμοιρασμός εδαφών που αφορούν την Ελλάδα – αξιοποίηση χάρτη**)
2. Εθνικοί έρανοι, εθελοντισμός

- Συγκριτική μελέτη χαρτών που απεικονίζουν τα σύνορα του πρώτου ελληνικού κράτους (1832) και τα σύνορα με τις Νέες Χώρες όπως προέκυψαν από τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου (1913).
- Συγκριτική μελέτη χαρτών που απεικονίζουν τα σύνορα των βαλκανικών κρατών πριν και μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους.
- Συγκέντρωση πρωτογενών πηγών (γραπτών – οπτικών) και εικονιστικού υλικού σχετικού με τους Βαλκανικούς Πολέμους.
- Παρατήρηση γραφικών παραστάσεων και πινάκων όπου παρουσιάζονται συγκεντρωτικά στοιχεία για την έκταση και τον πληθυσμό της Ελλάδας πριν και μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους.
- Εντοπισμός στο χάρτη των ορίων της αρχαίας Μακεδονίας και συσχετισμός με την περιοχή της

- Στη συγκεκριμένη διδακτική ενότητα πρέπει να δοθεί έμφαση: (α) στη διασύνδεση της στάσης που τηρεί η Βουλγαρία (ήδη με τις βλέψεις της για κατάληψη της Θεσσαλονίκης κατά τον Α' Βαλκανικό Πόλεμο) αλλά κυρίως στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο με το όραμα της Μεγάλης Βουλγαρίας της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου (1878), ώστε οι μαθητές/τριες να αιτιολογήσουν ακολούθως (βλ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ – ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ

- Ο υπόλοιπος κόσμος: η ωρίμανση της Βιομηχανικής Επανάστασης, η γένεση της αποικιοκρατίας και οι αποικιακοί ανταγωνισμοί
- Η πορεία προς την ελληνοτουρκική σύγκρουση: το Κίνημα των Νεοτούρκων (1908), το Κίνημα στο Γουδί (1909) και η εμφάνιση του Ελευθέριου Βενιζέλου στην πολιτική σκηνή (1909)
- Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι *
- Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1914 – 1918) και οι μεταπολεμικές ρυθμίσεις

- Η Ελλάδα στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο (1917-1918): ο Εθνικός Διχασμός (1915-1917) και οι μεταπολεμικές ρυθμίσεις (1919-1920) *
- Η Ρωσική Επανάσταση του 1917
- Ο Μικρασιατικός Πόλεμος (1919-1922) και το τουρκικό εθνικό κίνημα: οι διώξεις του ποντιακού και του μικρασιατικού ελληνισμού, η Μικρασιατική Εκστρατεία (1919-1922), η Μικρασιατική Καταστροφή (1922) και η Συνθήκη της Λοζάνης (1923) *

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ (1919-1939)

- Η παγκόσμια οικονομική κρίση του 1929: οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις
- Η Κύπρος κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου: οι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες και τα Οκτωβριανά του 1931

Ο Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (1939-1945)

- Η έκρηξη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου (1939-1945)*
- Η Ελλάδα και ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: ελληνοϊταλικός και ελληνογερμανικός πόλεμος, κατοχή, αντίσταση, απελευθέρωση
- Η συμμετοχή της Κύπρου στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο *

Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- * Αξιοποίηση ppt
- ** Περιληπτικά με αξιοποίηση του υλικού «Μίλα μου Ιστορικά»

Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- * (μαύρο ή κόκκινο)
Ιστορία της Κύπρου, Συμπληρωματικό Υλικό Γ΄ Γυμνασίου και Γ΄ Λυκείου: Π. Παπαπολυβίου, Η συμμετοχή των Κυπρίων στους εθνικούς αγώνες. (Είναι αναρτημένο στο ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ).
- ** Περιληπτικά
- *** Περιληπτικά με αξιοποίηση του υλικού «Μίλα μου Ιστορικά»

Συμπληρωματικό Υλικό

Ιστορία της Κύπρου, συμπληρωματικό υλικό Γ' Γυμνασίου και Γ' Λυκείου: Η συμμετοχή των Κυπρίων στους εθνικούς αγώνες

02/08/2017

Χαρτογράφηση εκπαιδευτικού υλικού Νεότερης - Σύγχρονης Ιστορίας

13/02/2017

Επιλογή Βιβλιογραφίας για τη Νεοελληνική Ιστορία

01/09/2008

B.

**ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΑΘΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ ΣΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ**

Τι έχει παρατηρηθεί στα διορθωμένα εξεταστικά δοκίμια:

- Μικρός αριθμός μαθητών/-τριών προσπάθησε να απαντήσει σε συνεχή ροή λόγου (πρόλογος/εισαγωγή, ανάπτυξη κύριου ζητούμενου και επίλογος/κατακλείδα) και όχι απλώς απαρίθμηση γεγονότων.
- Αρκετοί/-ές μαθητές/-τριες έχουν δυσκολία να αντιληφθούν το ζητούμενο στα διάφορα ερωτήματα, ακόμη και τη σημασία συγκεκριμένων λέξεων/όρων (π.χ. *χαρακτηριστικά*).
- Σε κάποια ερωτήματα υπάρχει επανάληψη λανθασμένων απαντήσεων (π.χ. Β' Γυμνασίου → *επτάλοφος*, αντί *Βυζάντιο*, Γ' Γυμνασίου → αρκετοί/αρκετές μαθητές/-τριες μπορούν να απαντήσουν σωστά στους λόγους αποτυχίας της επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες και τους παράγοντες που βοήθησαν στην εδραίωση της Ελληνικής Επανάστασης στον νότιο ελλαδικό χώρο, αλλά αδυνατούν να απαντήσουν στους τρόπους με τους οποίους η Κύπρος συνέβαλε στην Ελληνική Επανάσταση του 1821).

Γ.

ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τι να θυμόμαστε:

Το μάθημα της Ιστορίας είναι ένα ιδιαίτερο μάθημα. Πρόκειται για έναν συνδυασμό ιστορίας, αρχαιολογίας, γεωγραφίας, τέχνης...

Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να γίνει ένας/μια καλός/-ή ερευνητής/-τρια των γεγονότων, άρα το σχολικό εγχειρίδιο αξιοποιείται επικουρικά προς κατανόηση και επίρρωση των δεικτών επιτυχίας-επάρκειας και δεν αποτελεί αυτοσκοπό.

Φάρο για την πορεία της έρευνας αυτής αποτελούν οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας και οι Δείκτες Επιστημολογικής κατανόησης.

Τι να θυμόμαστε:

Οι μαθητές/-τριες δεν θα πρέπει απλώς να αντιγράφουν από τον πίνακα, καθώς έτσι μειώνεται ο ωφέλιμος χρόνος για κατανόηση της ύλης.

Τα κύρια σημεία του μαθήματος δίδονται στους/στις μαθητές/-τριες στο τέλος του μαθήματος ιεραρχικά, όπως παρουσιάστηκαν στο μάθημα, και με γνώμονα την ιστορική αλληλουχία.

Κατά την προετοιμασία του μαθήματος, διερευνούμε την πιθανότητα ύπαρξης υλικού στον ιστότοπο της Ιστορίας, το οποίο και αξιοποιούμε.

Για τα κεφάλαια που είναι εκτός της εξεταστέας ύλης, να αξιοποιηθεί το υλικό που είναι ήδη αναρτημένο, ούτως ώστε να γεφυρωθεί το χρονικό κενό και να γνωρίζουν οι μαθητές/-τριες ότι υπάρχει σύνδεση μεταξύ των γεγονότων.

ΟΜΑΔΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- Δρ Αντωνία Λοΐζου, ΕΜΕ Φιλολογικών
τηλ. 22800776, 24821379, aloizou1@schools.ac.cy
- Σοφία Ιωάννου, ΕΜΕ Φιλολογικών
τηλ. 22809558, sioannou2@schools.ac.cy
- Δρ Χλόη Δημητρίου, ΕΜΕ Φιλολογικών
τηλ. 22809558, 25820881, chdimitriou2@schools.ac.cy
- Δρ Παναγιώτης Προϊκάκης, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
τηλ. 22800903, 24821379, pproikakis@schools.ac.cy
- Άντρη Χαραλάμπους-Ζένιου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
τηλ. 22800903, 24821379
- Δρ Ανδριανή Γεωργίου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
τηλ. 22800903
- Δρ Παναγιώτης Σάββα, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
τηλ. 22402327, savva.p@cyearn.pi.ac.cy

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

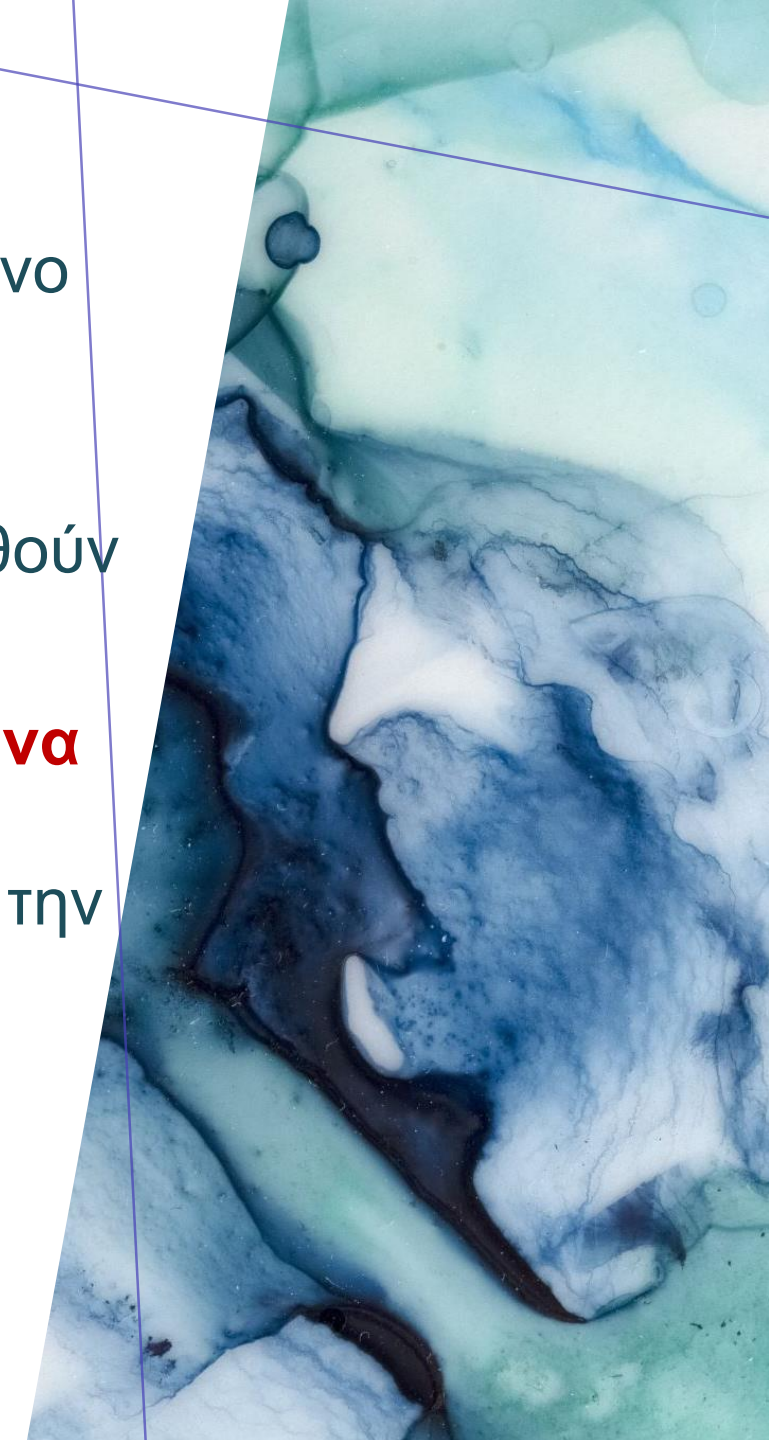
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2022-2023

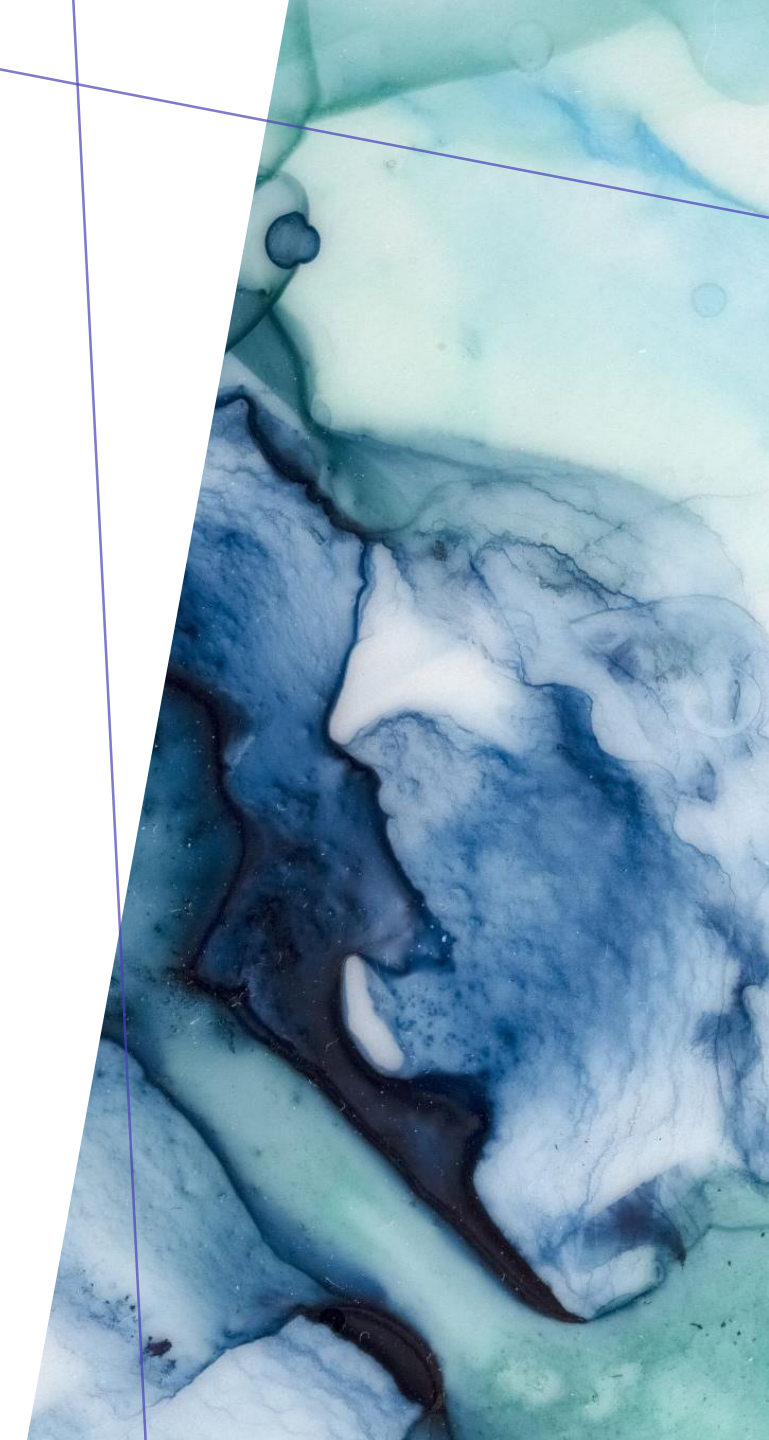
1. Το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών κατά το Β΄ τετράμηνο οργανώνεται σε: • **3 δ.π. Α.Ε. Γλώσσα**
• **1 δ.π. Α.Ε. Γραμματεία**

Η κατανομή αυτή τηρείται **απαρέγκλιτα**, ώστε να καλυφθούν τα διδακτέα τόσο στη Γλώσσα όσο και στη Γραμματεία.

2. **Οι διδακτικές περιόδους του μαθήματος ΔΕΝ πρέπει να εκχωρούνται σε άλλα μαθήματα.** Τα φαινόμενα που διδάσκονται σε κάθε τάξη αποτελούν προϋπόθεση για την επόμενη και, επομένως, πρέπει να καλύπτονται.
3. Οι μαθητές/-τριες πρέπει να φτάνουν στη Γ΄ Γυμνασίου **με επάρκεια**, ώστε να είναι σε θέση να **επιλέγουν το μάθημα** για το Λύκειο.

4. Για την οργάνωση της διδασκαλίας ακολουθείται **ο Προγραμματισμός** του μαθήματος και τηρείται ο προβλεπόμενος διδακτικός χρόνος για κάθε επιμέρους ενότητα.
5.
 - **Περιορισμός των φυλλαδίων και αξιοποίηση των βιβλίων αναφοράς** (Γραμματική, Συντακτικό, Λεξικό)
 - **Κατάργηση των αποπλαισιωμένων ασκήσεων.** Τα φαινόμενα διδάσκονται και εμπεδώνονται μέσα από τα κείμενα.
6.
 - **Αξιοποίηση της γνώσης της Νέας Ελληνικής** για κατανόηση των φαινομένων των Αρχαίων Ελληνικών
 - **Εναλλακτικοί τρόποι διδασκαλίας/αξιολόγησης** κειμένου, ορθογραφίας, λεξιλογικών.

7. Πρόσθετο υλικό: Κείμενο και παιγνιώδεις ασκήσεις

- Στο Β΄ Τετράμηνο, θα διδαχθεί σε όλες τις τάξεις μεταξύ του Α΄ και Β΄ Μέρους του Δειγματικού Υποστηρικτικού Υλικού
- Περιλαμβάνει το υλικό του μαθητή και το διδακτικό σενάριο για τον/την εκπαιδευτικό με ενσωματωμένη ηχητική απόδοση του κειμένου (ppt)
- Ο/Η εκπαιδευτικός καλείται να εφαρμόσει το σενάριο παιγνιωδώς
- Στόχος: η απόλαυση, η ευχάριστη μάθηση, η επανάληψη και εμπέδωση
- Η κατανόηση του κειμένου ΔΕΝ οδηγεί σε μετάφραση

8. Αξιολόγηση

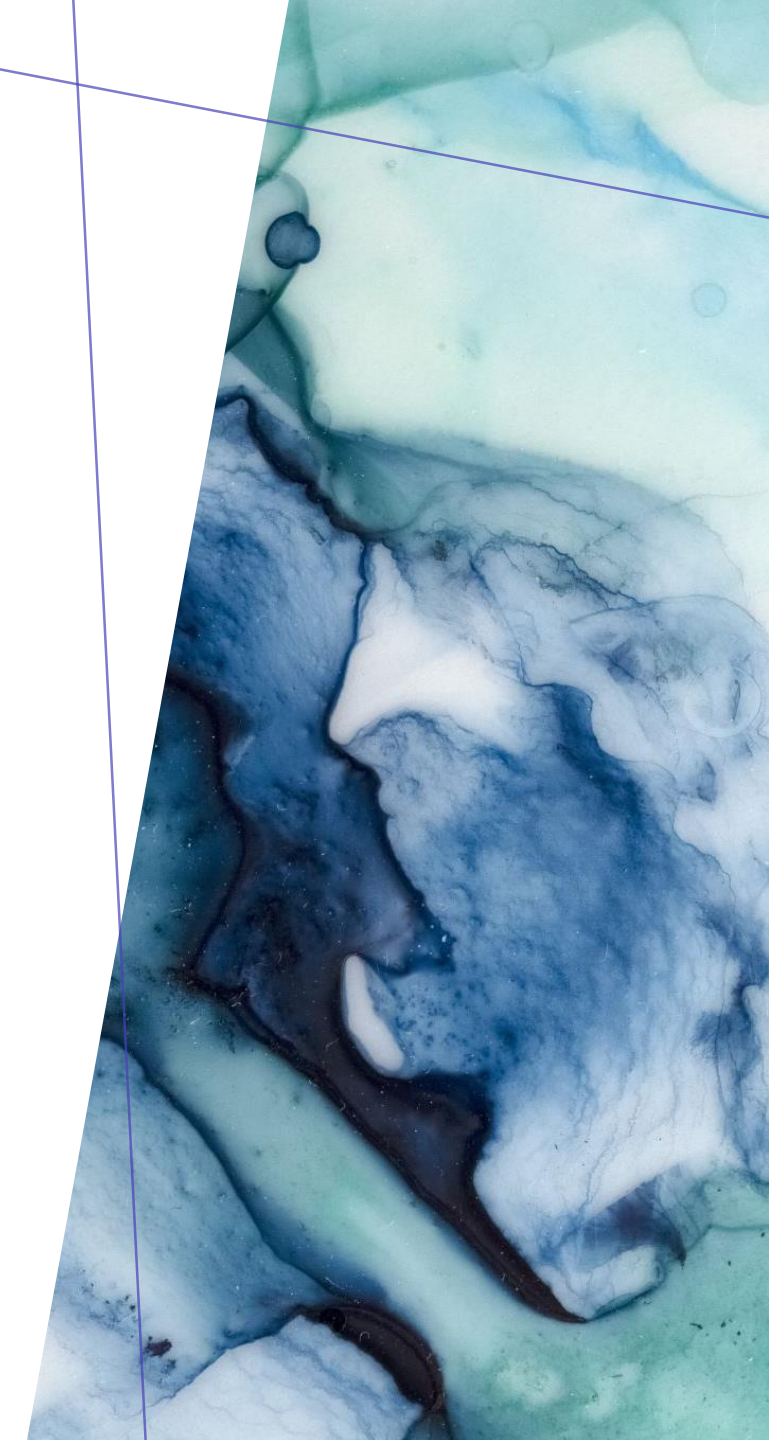
Δομή σαραντάλεπτης γραπτής άσκησης

στην Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία Β΄ Τετραμήνου

Βλ. Αξιολόγηση: [vasikes_arches_exet_dokimion_kai_ergasion_gym.pdf](#) (moec.gov.cy)

I. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	Μονάδες 75/100
A. Κατανόηση - Απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά 1. Μετάφραση αποσπάσματος (μέχρι τρεις γραμμές), ερωτήσεις κατανόησης του αρχαίου κειμένου (μον. 20) 2. <u>Μία ή δύο</u> ερωτήσεις πραγματολογικές/νοηματικές/ερμηνευτικές/επικαιροποίησης (μον. 10)	Μον. 30
B. Ορθογραφία (υπαγόρευση κειμένου και εναλλακτική άσκηση ορθογραφίας)	Μον. 5
Γ. Λεξιλογικές ασκήσεις	Μον. 15
Δ. Ασκήσεις γραμματικής και συντακτικού	Μον. 25
II. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	Μονάδες 25/100
Δίνεται απόσπασμα 20-25 στίχων με δύο ερωτήσεις ανάπτυξης με σαφώς καθορισμένα και περιορισμένα υποερωτήματα, που αξιολογούν: <u>περιεχόμενο και οργάνωση</u> του κειμένου (Ομήρου Οδύσσεια ή Ομήρου Ιλιάδα ή Ευριπίδου Ελένη, ανάλογα με την τάξη), <u>γλωσσικό και κριτικό γραμματισμό</u> , <u>κυπριακή επική παράδοση</u> , <u>πραγματολογικά</u> , <u>ιδεολογικά</u> , <u>ερμηνευτικά</u> στοιχεία.	Μον. 25
ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ	Μον. 100

9. **«Μετρημένη» ύλη διαγωνίσματος** και προσεκτική ετοιμασία **εξεταστικού δοκιμίου** ως προς: τη δομή, τα φαινόμενα που εξετάζονται, τον χρόνο επίλυσης, τη σαφήνεια στη διατύπωση των ερωτήσεων, τον οδηγό διόρθωσης.
10. **Δραστηριότητες διαμορφωτικής αξιολόγησης** σε όλη τη διάρκεια του Τετραμήνου.

ΟΑΠ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

Δρ Καλλιόπη Χριστοφόρου Πούγιουρου, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων

krougiourou@schools.ac.cy

Δρ Σιμάκης Συμεού, Επιθεωρητής Φιλολογικών Μαθημάτων

ssymeou@schools.ac.cy

Μάρω Μελανίδου, Επιθεωρήτρια Φιλολογικών Μαθημάτων

mmelanidou@schools.ac.cy

Δρ Φωτεινή Θεοδούλου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων

ftheodoulou@schools.ac.cy

Κωνσταντίνα Λουτσίου, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων

kloutsiou@schools.ac.cy

Επιστημονικός Συνεργάτης: Καθηγητής Γ. Ξενής, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Επικοινωνία dme-archaia-ellinika@schools.ac.cy

Τηλέφωνο 22806332

